

L'escriptor, passejant per Sueca

l'obra», a les 16.30 hores i a l'Institut de Formació Professional. Un públic majoritàriament juvenil podrà acostar-se de forma general a una reflexió que ha obert moltes dreceres. Dijous, dia 20, a les 19.30 i a l'Institut de batxillerat que du el seu nom, Joan Fuster es trobarà entre amics. Andreu Alfaro, Raimon i Vicent Ventura el prendran com a motiu de conversa. A més a més, hi haurà concerts, es presentarà l'àlbum «Música barroca a Sueca» i Paco Muñoz oferirà un recital.

Una avinguda i l'Institut de Sueca porten el nom de Joan Fuster. Ara l'en fan fill predilecte. En realitat a l'escriptor, n'estic segur, no li fa cap falta i li fa molt de goig. Ha escrit que «la universalitat, no la dona el vehicle ni la tribuna: la llengua o la capital. París té un folklore llogarenc com el pitjor racó de França, i un poblet qualsevol pot ser matèria i plaça d'universalitat a un nivell indiscutible». Fa molt que Fuster va fer la seua tria, fa molt que començà a posar aquesta idea en pràctica. A Sueca, a la casa dels pares, al seu poble.

El volcà de sota

Marc IBARZ

Que Guillem Rausa, Esteve Riambau i altres defensors de l'adaptació cinematogràfica de «Sota el volcà» —que també té detractors, i massa—, m'ho permetin, i pugui així parlar novament del tema. Perquè: ¿heu pogut llegir realment la gran novel·la de Lowry? Vull dir: ¿l'heu poguda llegir en català, tal com fou editada fa onze anys? Doncs, ¿què penseu fer si, seguint les evidents intencions de John Huston en acabar aquesta esplèndida

traspasar l'entusiasme al gran públic.

La immediata incorporació a la llista d'obres mestres de la literatura contemporània assegurarà a la novel·la de Lowry —que morí al seu país natal, Anglaterra, l'any 1957, en condicions no ja similars sinó idèntiques al cònsol Firmin— les també immediates traduccions a les principals llengües. L'any 1973, mesos abans de l'onze de setembre xilè, Edicions 62, recentment guardonada amb la Creu de Sant Jordi, en publicava la versió catalana.

Huston i Finney en un moment del rodatge de la pel·lícula

pel·lícula, teniu ganes de llegir aquest llibre que, al seu torn, acaba així: «¿Le gusta este jardín que es suyo? ¡Evite que sus hijos lo destruyan!»

Manuel de Pedrolo és el traductor de *Under the Volcano*, que Malcolm Lowry començà a escriure a Mèxic el 1938 i enllestí a la Colúmbia Britànica, on vivia des que el 1940 es casà amb la novel·lista Margerie Bonner. El llibre es publicà per primera vegada el 1947. Fou aleshores devorat per la crítica anglosaxona, que, això no obstant, no aconseguí de

Des d'aleshores, diu la casa editora, no se n'ha venut ni la meitat de l'edició.

Per tant, càstig exemplar per al Lowry català: *Sota el volcà* és avui introbable i, malgrat que els seus amos van dir no fa gaire que l'inclourien en la segona fase del programa de la col·lecció de butxaca «Llibres a mà», res de res, de moment.

I, tot això, ¿per què? ¿El llibre no es ven o els editors no coneixen el seu ofici i benefici? Perquè, si una cosa és certa, és que la novel·la de Lowry està de

moda —relativa, però de moda— des de fa més de dos anys, justament des que John Huston anuncià la filmació de la pel·lícula que protagonitzen Albert Finney i Mèxic.

Traduir, traduir

El traductor, diu en aquest cas Pedrolo, no hi pot fer res. Els criteris d'actualitat que darrerament acompanyen Lowry i la seva novel·la —els cinèfils hem vist no sé quantes vegades, si us plau per força, un curt lacrimogen sobre el novel·lista britànic i les seves dificultats— no semblen suficients.

Els criteris d'actualitat són els que han guiat el Pen Club català a iniciar una sèrie de col·loquis sobre literatura estrangera traduïda. El passat cinc de desembre, quan encara es feia sentir, a Barcelona, la mort del poeta Joan Vinyoli, el Pen feu la primera sessió, justament dedicada a l'autor de *Passeig d'anyversari* i especialment a les seves versions de Rilke (Proa, 1974). Per cert que Vinyoli, que continuà fins a la mort la seva personalíssima confrontació amb el gran romàntic alemany, ha deixat unes *Noves versions de Rilke*, que publicarà aviat Empúries.

Els col·loquis del Pen Club continuaran a l'Ateneu Barcelonès amb sessions dedicades a Xavier Benguerel i la traducció integrada de *Les faules* de La Fontaine (trenta de gener), a Joaquim Mallafrè i la versió del *Tom Jones* d'Henry Fielding (tretze de febrer), i als traductors de Marguerite Yourcenar: Jaume Creus, Alfred Sargatal i Avel·lí Artís-Gener (vint-i-set de febrer).